

їхній інтелектуальний рівень. Цей процес потребує вмінь, які вимагають повсякденних стереотипних мовленнєвих ситуацій.

ЛІТЕРАТУРА

1. Бібік Н. М. Переваги і ризики запровадження компетентнісного підходу в шкільній освіті. *Український педагогічний журнал*. 2015. №1. С. 47–58.
2. Бокій Н.В. Метод. рекомендації. Звичайні форми роботи – новий підхід: розвиток зв'язного мовлення учнів Нової української школи. 2021. 33 с.
3. Закон України «Про освіту».
URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text>
4. Король Л. Г. Ігри на уроках української мови. Старокостянтинівський РМК, 2015. 52 с.
5. Критичне мислення: ключові характеристики та вправи для його розвитку. URL: <https://naurok.com.ua/kritichne-mislennya-klyuchovi-harakteristiki-ta-vpravi-dlya-yogo-rozvitku-3091.html>
6. Модельні навчальні програми для 5-9 класів Нової української школи. URL: <https://mon.gov.ua/ua/osvita/zagalna-serednya-osvita/navchalni-programi>
7. Навчальний прийом INSERT для аналізування будь-яких текстів. URL: <https://vseosvita.ua/news/navchalnyi-priyom-insert-dlia-analizuvannia-bud-iakykh-tekstiv-5998.html>
8. Постанова Кабінету Міністрів України «Про деякі питання державних стандартів повної загальної середньої освіти» від 30 вересня 2020 р. № 898. URL: <https://www.kmu.gov.ua/npas/pro-deyaki-pitannya-derzhavnih-standartiv-povnoyi-zagalnoyi-serednoyi-osviti-i300920-898>

Аліна Шимкова

Наук. керівник – к. педаг. н., ст. викл. Сахацька В. В

ІНФОРМАЦІЙНО-КОМП'ЮТЕРНІ ТЕХНОЛОГІЇ ЯК ІННОВАЦІЙНІ ЗАСОБИ НАВЧАННЯ

Анотація. У статті проаналізовано особливості застосування інформаційно-комп'ютерних технологій в освітньому процесі та їх позитивні сторони впливу на розвиток учнів.

Ключові слова: інформаційно-комп'ютерні технології, інтерактивні засоби навчання, дистанційне навчання, мультимедіа.

Annotation. *The article analyzes the features of the use of information and computer technologies in the educational process and their positive effects on the development of students.*

Keywords: information and computer technologies, interactive learning tools, distance learning, multimedia.

У сучасному світі інформаційні технології відіграють важливу роль у житті кожної людини. Вони змінюють наше бачення світу, дозволяючи нам приймати більш швидкі та точні рішення. Тому закономірно, що ці технології займають важливе місце в освітньому процесі.

Інформаційно-комп'ютерні технології мають великий потенціал у сфері навчання та виховання. Вони допомагають зробити процес навчання більш інтерактивним та ефективним, надаючи доступ до великої кількості інформації та дозволяючи студентам взаємодіяти з нею ефективніше.

Науковці Л. Коношевський та Р. Гуревич стверджують, що «інформаційні, комунікаційні й аудіовізуальні технології – інструмент принципового переоформлення та переосмислення навколишнього світу, причому інструмент безальтернативний. Можна сказати, що скоро закінчується «крейдяний період» в історії культури й освіти, на зміну йому приходить епоха концептуально нових цифрових пристроїв і технологій. SMART-технології, бездротові відео-проектори, технології Wi-Fi та ін. Усі ці технології рішуче налаштовують людей на продуктивну роботу з гіпермедіа, забезпечують контроль і моніторинг різних сторін життя й особливо – всіх учасників hi-tech-освітнього процесу» [Гуревич 2019: 18].

Використання інформаційно-комп'ютерних технологій у навчальному процесі забезпечує більш ефективне засвоєння матеріалу та підвищує мотивацію студентів. При цьому впровадження ІКТ в освітню систему впливає не тільки на освітні технології, а також використання комп'ютерів, засобів зв'язку, спеціального обладнання, програмного, апаратного забезпечення, систем обробки інформації. Це також передбачає створення нових способів навчання та зберігання знань, таких як електронні підручники та мультимедіа, електронні

бібліотеки та архіви, глобальні та локальні освітні мережі, інформаційно-пошукові та довідкові системи [Матвієнко 2019: 49-52].

Електронні книги та інтерактивні навчальні матеріали можуть надати учням швидший і легший доступ до необхідної інформації, дозволяючи їм зосередитися на основних аспектах матеріалу та заощадити час на пошук інформації в інших джерелах. Крім того, вони представляють більш інтерактивний та цікавий спосіб навчання учнів, оскільки містять різні види візуальних та аудіо ефектів, які допомагають зрозуміти певний предмет краще. Такі матеріали можуть бути оновлені та змінені у режимі реального часу, що дозволяє вчителям та учням бути в курсі актуальних питань своєї галузі. Електронні книги та інтерактивні матеріали є більш доступними для учнів з різними потребами та обмеженнями, оскільки можуть мати можливість змінювати розмір шрифту, кольори та інші параметри, що є позитивним елементом особливо в інклюзивному навчанні [Кравченко 2020: 25-30].

Одним із передових засобів інноваційного навчання вважається і мультимедійний комплекс (МК). Він включає мультимедійні проектори та інтерактивні дошки [Пометун 2004: 51]. Вони допускають різні форми взаємодії, такі як відображення схем, графіків, схем та ілюстрацій, які сприяють кращому розумінню матеріалу. Крім того, інтерактивні дошки дозволяють учням брати активну участь в освітньому процесі, змінюючи зміст і формат навчальних матеріалів.

Інтерактивні дошки можна використовувати для викладання різноманітних предметів: від математики та природничих наук до мови та суспільствознавства. Вони також можуть допомогти покращити навички читання та письма, розвинути навички критичного мислення. Однією з особливостей інтерактивних дисплеїв є можливість взаємодії з ними за допомогою різних пристроїв, таких як стилус, пальці тощо. Це дозволяє студентам брати активну участь на уроці, виконувати різноманітні завдання та відповідати на запитання в режимі реального часу [Пометун 2004: 53-56].

Варто звернути увагу на те, що наведені мультимедійні комплекси можуть допомогти покращити співпрацю між учнями та вчителями, оскільки вони надають можливість спільно працювати над проектами та завданнями. Крім того, вони можуть бути ефективним інструментом для проведення вебінарів і онлайн-зустрічей. У деяких навчальних закладах інтерактивні дошки використовують для створення

віртуальних уроків, які можна провести в будь-який час і в будь-якому місці для навчання. Це дозволяє студентам навчатися дистанційно та зручно.

Окрім інтерактивних дошок, існує багато інших інформаційно-комп'ютерних технологій (ІКТ), які можна використовувати як інноваційні засоби навчання. Для прикладу, виокремлено такі:

- Віртуальна реальність (VR) і доповнена реальність (AR) – ці технології дозволяють створювати віртуальні об'єкти та сцени, які допомагають учням краще розуміти складні концепції та процеси. Їх можна використовувати для викладання географії, історії, природознавства та інших предметів.

- Мультимедійні презентації, такі як PowerPoint і Prezi, дозволяють використовувати відео, зображення, звук та інші елементи для створення цікавих і динамічних уроків.

- Мобільні програми (мобільні програми) – ці програми допомагають учням навчатися в будь-який час і в будь-якому місці. Вони можуть містити тести, інтерактивні завдання та інші елементи, які допомагають учням краще зрозуміти та запам'ятати навчальний матеріал.

- Електронні книги (e-books) – ці книги можуть містити відео, аудіо, інтерактивні завдання та інші елементи, які допомагають учням краще зрозуміти та запам'ятати навчальний матеріал.

- Онлайн-курси та вебіари – ці форми навчання дозволяють студентам навчатися дистанційно та зручно. Вони можуть містити відеоуроки, інтерактивні завдання та можливість взаємодії з викладачами та іншими учнями.

- Комп'ютерні ігри – деякі комп'ютерні ігри можуть допомогти учням розвивати різноманітні навички та вміння (логічне мислення, комунікацію, моторні навички, уяву та творчість).

Унікальність комп'ютерних ігор полягає в тому, що вони можуть мотивувати до навчання через взаємодію та гейміфікацію (використання елементів гри в освітньому процесі). Наприклад, ігрова механіка може включати різні рівні складності, відкриття нових можливостей під час досягнення певних результатів, виконання завдань у межах часу та інші елементи, які спонукають учнів до активного навчання [Семчук 2015: 6-13].

На сьогодні онлайн-технології відіграють ключову роль, в процесі дистанційного навчання. Різні дистанційні курси та вебіари є одними з найпопулярніших інформаційних та комп'ютерних засобів

навчання, які дозволяють студентам навчатися будь-коли та будь-де. Дистанційне навчання дозволяє студентам зосередитися на освітньому матеріалі, не відволікаючись та не відвідуючи навчальні заклади.

Відмінною рисою дистанційного навчання є можливість доступу до великої кількості різноманітних матеріалів, доступних онлайн. Це можуть бути лекції, відеоуроки, електронні книги, тести та інші навчальні матеріали. Крім того, інформаційно-комп'ютерні технології надають можливість створювати інтерактивні вправи, які допомагають учням краще засвоїти матеріал [Широков 2021: 248-250].

Однією з переваг дистанційного навчання є також можливість відвідувати курси та вебінари з експертами з усього світу. Це дозволяє студентам отримати нові знання та досвід від провідних експертів у своїх галузях. Крім того, дистанційне навчання дозволяє студентам з різних країн спілкуватися, обмінюватися ідеями, що сприяє розширенню їхнього кругозору, відкриття для себе нових підходів до вирішення освітніх питань. Також дистанційна форма навчання є більш гнучкою, оскільки дозволяє навчатися в зручний для учнів час та оптимальний темп.

Ефективним інформаційно-комп'ютерним засобом навчання є використання відеоуроків. Вони можуть містити докладні описи тем, приклади та вправи, щоб допомогти учням краще зрозуміти матеріал. Крім того, відеоуроки можуть бути створені в різних форматах, таких як відео з екрану комп'ютера, анімація або відео з камери, що дозволяє підібрати найкращий формат для конкретного типу матеріалу [Якубов 2015].

До ще одних популярних інформаційно-комп'ютерних технологій зараховують мультимедійні презентації. Учні можуть використовувати мультимедійні презентації для створення проектів, які демонструють їхні знання та розуміння певної теми. Презентації можуть містити відео, зображення, аудіофайли, графіки, діаграми та інші елементи, які допомагають їм краще зрозуміти матеріал.

Особливості мультимедійної презентації включають:

- Візуалізація інформації: мультимедійні презентації дозволяють візуалізувати інформацію та полегшити її розуміння учнями. Візуальна підтримка може допомогти учням запам'ятати матеріал краще та швидше.

- Інтерактивність: мультимедійні презентації можуть бути інтерактивними, дозволяючи учням взаємодіяти з матеріалом і підвищувати їхній інтерес до навчання.

- Гнучкість: мультимедійні презентації можна змінювати та оновлювати в будь-який час, що дозволяє вчителям і учням працювати над матеріалом і виправляти помилки.

- Можливості співпраці: Мультимедійні презентації можуть створюватися спільно групою студентів, сприяючи розвитку навичок співпраці та спілкування [Гуржій, Гуревич 2017].

Отже, застосування інформаційно-комп'ютерних технологій в освіті є досить ефективним і перспективним напрямком розвитку освіти. Різноманітність ІКТ дозволяє вчителям використовувати їх для різноманітних завдань і форм навчання. Наприклад, інтерактивні дошки дозволяють учням взаємодіяти з матеріалом і підвищити ефективність навчання, а онлайн-курси дозволяють учням навчатися дистанційно у власному темпі.

Інформаційно-комп'ютерні технології можуть забезпечити доступ до величезних обсягів інформації, що зробить навчання більш цікавим і зрозумілим. Використання ІКТ дозволяє ефективніше використовувати час, відведений на освіту, і підвищити її продуктивність. Важливо враховувати, що ІКТ не замінять вчителів, але можуть слугувати ефективним інструментом підтримки навчання та розвитку учнів.

Дослідження інформаційно-комп'ютерних технологій як інноваційних засобів навчання має великий потенціал для подальшого розвитку. Сучасні технології надають незліченні можливості для покращення якості та ефективності навчання, але вони також можуть викликати нові виклики та проблеми. Одним з напрямків подальшого дослідження може бути розробка та впровадження нових інноваційних засобів навчання на базі інформаційно-комп'ютерних технологій, які постійно розвиваються. Також важливим напрямком дослідження є вивчення впливу інформаційно-комп'ютерних технологій на психофізіологічний стан учнів. Дослідження може включати аналіз впливу довготривалого користування комп'ютером на зір та пам'ять, а також на їх емоційний стан. Важливим напрямком дослідження є також аналіз впливу інформаційно-комп'ютерних технологій на соціальні аспекти навчання, зокрема на комунікацію та співпрацю між учнями, їх соціальну ізоляцію, а також на ефективність спільної роботи в групах.

ЛІТЕРАТУРА

5. Кравченко В. Використання електронних книг та інтерактивних навчальних матеріалів у навчальному процесі.

Інформаційні технології в освіті. Серія: педагогічні науки. Вип. 178. 2020. С. 25 – 30.

6. Матвієнко Я. О., Кобися В. М. Використання інформаційно-комунікаційних технологій в освітньому процесі: зб. наук. пр. редкол.: Р.С. Гуревич (голова) та ін. Вінниця: Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського. ТОВ фірма «Планер». Вип. 11 (14). 2019. С.298.

7. Мультимедійні технології та засоби навчання: навч. посіб. / Гуржій А. М., Гуревич Р. С., Коношевський Л. Л., Коношевський О. Л.; за ред. академіка НАПН України Гуржія А. М. Вінниця: Нілан-ЛТД, 2017. 556 с.

8. Пометун О. І. Пироженко Л. В. Сучасний урок. Інтерактивні технології навчання: наук.-метод. посіб. / за ред. О. І. Пометун. Київ: Видавництво А.С.К., 2004. 192 с.

9. Семчук С. І. Комп'ютерні ігри та їх використання в педагогічному процесі ДНЗ. *Педагогіка. Актуальні наукові дослідження*. Варшава: Вид. Diamond trading tour, 2015. С. 6-13.

10. Широков Д. Платформатизація освітнього процесу під час дистанційного та змішаного навчання в школі. *Міжнародний науковий журнал «Грааль науки»*. Секція: педагогіка та освіта, Вип. 5. 2021. С. 247–253.

11. Якубов С. Дистанційне навчання. Організація процесу. *Директоршколи. Шкільний світ*. Вип. 1. 2015.

URL: https://elibrary.kubg.edu.ua/id/eprint/6902/1/S_Yakubov_DSHSHS_1_IPPO.pdf (Дата звернення: 01.03.2023).

Тетяна Морозюк
Наук. керівник – к. філол. н., доц. Прокопчук Л. В.

ЕЛЕМЕНТИ ІНФОМЕДІЙНОЇ ГРАМОТНОСТІ НА УРОКАХ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ У 8 КЛАСІ

Анотація. У статті йдеться про актуалізацію потреби набуття інфомедійної компетентності здобувачами освіти, що, зі свого боку, передбачає здатність до критичного осмислення інформації, відмежування правди від фейків, креативний підхід до розв'язання проблемних питань, обґрунтування власної позиції. Відповідно до навчальної програми з української мови, запропоновано систему